

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ

ΑΛΦΟΝΣΟΣ Ο ΙΒ', ο βασιλεύς της Ισπανίας ένυμφεύθη την άρτίως άποθανούσαν βασίλισσαν τόν άπελθόντα Φεβρουάριον. Ο βασιλεύς έν ηλικία είκοσι ένός έτών, είναι υιός της Ισαβέλλας Β' της έξωστεισης της Ισπανίας, σύζυγος της όποίας ήν ο δόν Φραγκίσκος de Bourbon της αρχαίας ισπανικής βασιλικής οικογενείας, νυμφευθείς αύτην τώ 1846. Η άδελφή αύτης, ή Ίνφάντα Λουίζα, ένυμφεύθη συγχρόνως τόν Δούκα του Μονπανσιέ, νεώτερον υιόν του βασιλέως Λουδοβίκου φιλίππου, άναμφιβόλως πρὸς τόν σκοπόν εάν ο γάμος της βασίλισσης Ισαβέλλας άποδειχθῇ άπαις, να περιέλθῃ τὸ στέμμα της Ισπανίας επί της κεφαλῆς του έγγόνου του.

Η προσδοκία δέν έπετελέσθη άκριβώς· αλλά μία έγγονή του άποθανόντος βασιλέως τών Γάλλων, ως βλέπομεν, ήλθε να συμμερισθῇ τόν ισπανικόν θρόνον μετά του υιού της βασίλισσης Ισαβέλλας, αλλά και αύτη δέν άπήλαυσεν επί πολύ της δόξης ταύτης. Η νεαρά βασίλισσα Μαρία, ή *Marce-des*, ως οι Ισπανοί τήν άπεκάλουν, άπέθανεν έν ηλικία είκοσι έτών.

ΜΙΑ ΠΡΑ ΠΟΛΥ ΑΡΓΑ

ΗΜΕΡΑΝ τινά νεφελώδη κατὰ τούς πρώτους μῆνας του χειμῶνος έκάθητο πὰρὰ τήν καίουσαν έστίαν γραιά τις ήτις έφαινετο μάλλον προδεηκνύια ή δσω πράγματι ήτο. Λευκαί τρίχες έκάλυπτον τήν κεφαλήν της αί κακοπάθειαι είχαν ρυτιδώσει τὸ πρόσωπον αύτης, και οι όφθαλμοί της είχαν έξασθενήσει τοσούτω, ώστε, ότε έπρόκειτο να κάμῃ λεπτήν τινα έργασίαν, είχαν ανάγκην διόπτρων. Αι ήμέραι αίτινες είχαν προξενή-

σει εις αύτην τήν θλίψιν είχαν ήδη παρέλθει πρὸ έτών, διά τούτο δε και τὸ πρόσωπόν της έδείκνυε τήν γαλήνην εκείνην, ήτις παρατηρεῖται εις αρχαίους στρατιώτας πολλά έν τῷ βίῳ των ύποστάντας και άρετήν άσφαθέντας πυρίτιδα. Έν τῷ μεταξύ νεαρά τις και εύτραφῆς γυνή, εισελθοῦσα εις τὸ δωμάτιον, ειπε. «Νομίζω καλὸν να δώσω πρὸς πλύσιμον και ταύτας τὰς δύο σινδόνας, αν και είναι καθαραί εισέτι, άλλ'όμως άς πλυθῶσι χ αύται μετά τῶν λαιπῶν ένδυμάτων. — Και διατί να πλυθῶσιν, άφ' οῦ δέν ύπάρχει ανάγκη; άπήντησε φιλοφρόνως ή γραία.

— Αὔριον έχομεν πολύ μικράν πλύσιν, ή δε Σωσάννη δά τελειώσει ταύτην κατὰ τὰς δύο ώρας μετά μεσημέριαν· χ έν τούτοις πρέπει να τῇ πληρώσω όλον τὸ ήμερομίσθιον ως εάν ειργάζετο όλην τήν ήμέραν.

— Και δά ήτο δυστύχημα τούτο, άγαπητή Μαρία; ειπεν ή γραία θεία. Φαντάσθητι εάν ήσο ύποχρεωμένη ως ή Σωσάννη να εργάζησαι έξ ολοκλήρους ήμέρας της έβδομάδος από πρωίας μέχρις έσπέρας εις τήν σκάφην ίνα κερδήσῃ τόν επιούσιον άρτον, μίαν δε ήμέραν ήθελες κατορθώσει να περατώσῃ τήν εργασίαν σου ενωρίτερα, πόσῃ χαράν ήθελες αισθανθῇ τότε! Ω πό-

ΑΛΦΟΝΣΟΣ βασιλεύς της Ισπανίας

σαι φροντίδες περιμένουν τήν πτωχήν ταύτην γυναίκα όταν επιστρέψῃ εις τήν οικίαν της. Θες πάλιν τὰς σινδόνας επί της κλίνης και κάθησε πλησίον μου· δά σοι διηγηθῶ τι ύπέφερε πτωχή τις πλύντρια, δότι έπεράτωσε τὸ έργον της τόσον άργά όσον συ θέλεις να τελειώσῃ ή πτωχή Σωσάννη.

Ουδέποτε νεόνυμφος υπῆρξεν εύτυχέστερα της Ίδας Ρ'. Ο βίος αύτης έρρεε εύδαιμών διότι ο μνηστήρ της ήτο επίσης ώραίος όσον καλός ως και καλός όσον και ικανός εις τὸ έργον του. Ο γάμος έτελέσθη έν εύτυ-

χίαις, ὡς ἐπίσης ἐν εὐτυχίαις παρήλθον τὰ ἐπόμενα δέκα ἔτη. Οἱ εὐτυχεῖς σύζυγοι ἐκάθηντο εἰς ὠραίαν τινὰ οἰκίαν καθωραϊζομένην ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος· ἀφρατος δὲ ἦτο ἡ χαρὰ ὅτε παρὰ τὴν κλίνην ἐτέθη λίκνον φέρον υἱόν, ὅστις ἦτο τὸ ἐντελὲς ἀπεικόνισμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ὁ πολυτιμότερος θησαυρὸς τῶν συζύγων.

Εὐτυχία ὅμως καὶ ὕψος εἶναι δύο εὐθραυστα πράγματα, οὕτω μετὰ δεκαετῇ συνεχῇ εὐδαιμονίαν ἐπῆλθον κατὰ τῶν συζύγων σκληραὶ ἡμέραι. Κατὰ σειρὰν ὁλόκληρον δυστυχιμάτων ἀπώλεσαν τὰ πάντα, πλὴν τῆς ἀμοιβαίας αὐτῶν ἀγάπης, καὶ τοῦ τέκνου τῶν ἄτινα ἔμονα ἔμεινον αὐτοῖς. Δὲν ἀπώλεσαν ὅμως καὶ τὴν γενναϊότητα ἀλλ' ἀνεχώρησαν εἰς μακρυνὴν χώραν ἵνα καὶ ἐκεῖ πάλιν ἐπιδιώξωσι τύχην, ἥτις πράγματι μετὰ πολὺν μόχθον καὶ ἐπίπονον ἐργασίαν ἐφαίνετο ὑπομειδιῶσα αὐτοῖς. Ἡ κατάστασις τῶν ἐδελτιώθη ἐπαισθητῶς τὴν δὲ ταλαιπωρίαν τῶν ἤρξατο νὰ διαδέχεται ἀνετος ὁποσοῦν καὶ χαρίεις βίος, ὅτε νέος ἐχθρὸς ἐπῆλθεν ὑπὸ τὴν μορφὴν πολυχρονίου ἀσθενείας, ἥτις ἔρριψε τὸν σύζυγον ἐπὶ τῆς κλίνης κρατήσασα αὐτὸν ἐκεῖ ὁλοκλήρους

μῆνας. Σωματικαὶ καὶ ἡθικαὶ ἀλγηδόνες ἐβασάνιζον τὸν πάσχοντα, ταχέως δὲ εἶδον ἑαυτοὺς ἐστερημένους τροφῆς καὶ φαρμάκων. Ἡ γυνὴ ἐπάλαιεν ὅσον ἡδύνατο, προσπαθοῦσα πάντοτε ν' ἀπολαμβάνη τι, ὅτε δὲ οὐδεὶς πόρος τῇ ἔμεινε πλέον, ἤρχισεν, ἐκείνῃ ἥτις κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου τῆς ἐφόρει ἐνδύματα ἐκ μετὰξής, νὰ πλύνη, καὶ μὲ πηλγυμένας χεῖρας μόλις νὰ κερδίῃ τὸν ἄρτον δι' ἑαυτήν, τὸν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον τῆς. Ἐπὶ ὁλόκληρον ὄρμιν χειμῶνα ἡγάγετο ἀνὰ πᾶσαν πρῶταν, πρὶν εἶτι

φανῇ ἡ ἡμέρα, καὶ ἀνεζήτει εἰς τὸ σκότος διὰ τοῦ ψύχους καὶ τῆς χιόνος, τὴν πρὸς τὰ ψυχρὰ πλουταρεία τῶν πελατῶν αὐτῆς ἄγουσαν ὁδὸν, τρέμουσα δὲ ἐκ τοῦ ψύχους ἤπλωνεν ἐν ὑπαίθρῳ τὰ ὑγρά ἐνδύματα, πεπηγότα ἤδη εἰς τοὺς δακτύλους τῆς. Ἀμα δὲ ἡ ἐσπέρα ἔφθανεν ἐπέστρεψε κάθυγρος καὶ τρέμουσα, φέρουσα καὶ τὴν μικρὰν ἀντιμισθίαν τὴν ὁποίαν μετὰ τοσοῦτου κόπου ἐκέρδησεν, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς, τὴν ὁποίαν συνήθως εὗρισκε σκοτεινὴν καὶ ψυχρὰν, διότι ὁ ἐκ τῆς ἀσθενείας καταβεβλημένος σύζυγός τῆς δὲν ἦ

δύνατο ν' ἀνάψῃ οὐχὶ μόνον πυρ ἀλλ' οὐδὲ φῶς. Πολύλαϊς ἐπέστρεφεν εἰς τὸν οἶκόν τῆς σχεδὸν τροχάδην, διότι ὁ φόβος μήπως βραδύνῃ ἐτάχυνε τὰ βήματά τῆς. Ἐπὶ ἕξ ὅλας ἐβδομάδας μόνον ἀνὰ πᾶσαν Κυριακὴν ἐβλέπε τὸν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον τῆς τὴν ἡμέραν, τὰς δὲ λοιπὰς ἡμέρας εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς λυχνίας.

Σκοτεινὴν τινὰ πρῶταν τοῦ χειμῶνος ἡτοίμασεν ἡ δύστηνος γυνὴ ὡς συνήθως τὸ πρόγευμα καὶ ἐτακτοποίησε τὰ πάντα πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς τῆς. Ὅτε δὲ ἐτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ ἡγείρεν ὁ σύζυγός τῆν βεβαρυμένην κεφαλὴν του, καὶ εἶπε μετὰ σιγαλῆς φωνῆς. — Ἰδὲ, μεγάλως θὰ μὲ νύχαρι-

στεῖς ἐὰν σήμερον ἐπέστρεφες οἶκαδε πρὶν νυκτώσει.

— Θὰ κάμω τὰ ἀδύνατα δυνά νὰ ἔλθω, ἀπήντησεν ἡ γυνὴ μετὰ τρεμούσης φωνῆς, διότι προσηθάνθη ἀπευκαταῖον τι· ὁ σύζυγός αὐτῆς ἐφαίνετο λίαν ἐξησθενημένος καὶ καταβεβλημένος.

— Δισθάνεσαι σεαυτὸν χειρότερα; ἠρώτησεν αὐτή.

— Οὐχὶ τοῦτο· πλὴν δέλω νὰ ἴδω μίαν φορὰν ἀκόμη τὸ πρόσωπόν σου ἐν πλήρει ἡμέρᾳ διότι δὲν δύναμαι νὰ περιμείνω μέχρι τῆς Κυριακῆς.

— Πόσον εὐχαρίστως ἤθελε μείνῃ ἡ Ἰδὲ μέχρις αὐ-

ΜΑΡΙΑ βασίλισσα τῆς Ισπανίας.

ἀνατείλην ὁ χειμερινὸς ἥλιος· δὲν ἠδύνατο ὅμως· διότι θὰ ἔσπερετο τοῦ ἡμερομισθίου, διὸ ἔπρεπε νὰ πορευθῇ εἰς τὸ ἐπίπονον ἔργον τῆς. Μετὰ δακρύων ὤθεν ἐγκαταλείψει τοὺς οἰκείους τῆς.

Ἀρικομένη εἰς τὸ πλυντήριον ἐνὸς τῶν πελατῶν τῆς, μετὰ χαρᾶς εἶδεν ὅτι τὰ πρὸς πλῆσιν ἐνδύματα δὲν ἦσαν πολλά. Ἡ ἀγάπη καὶ ὁ πόθος νὰ ἴδῃ τὸν ἀσθενῆ σύζυγον ἐδιπλασιάσας τὰς δυνάμεις τῆς, εἰς τὴν μίαν δὲ ὥραν καὶ πέντε λεπτὰ μετὰ μεσημβρίαν ἤπλωσεν εἰς τὸ σκωινίον τὸ τελευταῖον ἐκ τῶν πλυθέντων ἐνδυμάτων, καθαρώτερον τῆς χιόνης. Μόλις ἡ Ἰδα ἤτοιμάζετο νὰ χύσῃ τὸ ὕδωρ ἤλθεν ἡ οἰκοδέσποινα φέρουσα ρύο σινδόνας καὶ λέγουσα· «Ἐπειδὴ εἵχετε τόσῃν μικρὰν πλῆσιν σήμερον δύνασθε νὰ πλύνετε καὶ αὐτὰς τὰς δύο σινδόνας.»

Βαθὺν στεναγμὸν ἐξέφερον τὰ χεῖλη τῆς πλυντρίας καὶ ἐπανάηχισεν τὴν ἐργασίαν τῆς. Ἦτο τρεῖς ὥραι καὶ ἡμίσεια ὅτε ἠδυνήθη νὰ ἐπιστρέψῃ οἰκαδὲς. Μία ὥρα πολὺ ἀργά!

Ὅτε ἡ Ἰδα εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον εὗρε τὸν σύζυγον αὐτῆς ἐτοιμοθάνατον, μόλις ἔχοντα δυνάμεις ὅπως τραυλίσῃ, τὰ ἐξῆς, εἰς τὴν ἀπαρηγόρητον σύζυγόν του. «Ἀχ! Ἰδα, δὲν ἠδύ—νάμην πλέ—ον νὰ περιμέ—νω τὴν ἐπιστροφὴν σου.» Ταχέως δ' εἶτα ἐπεχύθη ὁ θάνατος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἐπὶ μίαν ὥραν ἀνεπαύετο ἡ κεφαλὴ τοῦ θνήσκοντος ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς πιστῆς συζύγου του, τῆς ὁποίας ἡ καρδία ἐβαρυάλγει, τέλος δὲ ὁ πάσχων εὗρε τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυσιν.

—Μαρία, ἐξηκολούθει μετὰ δακρύων ἡ γραῖα, ἔσο καλὴ μετὰ τῆς πλυντρίας σου· προσπάθησε ν' ἀνακουφίσῃς τὴν καθημερινὴν ἐργασίαν, καὶ οὐχὶ νὰ τὴν ἐπιβαρύνῃς· σκέφθητι δὲ, ὅτι, οὐδεμία μήτηρ ἔχουσα τέκνα πορεύεται καθ' ἐκάστην νὰ πλύνῃ, ἐὰν ἡ πενία δὲν ἀναγκάζει αὐτὴν πρὸς τοῦτο. Καὶ ἡ Σωσάννη μας δὲν ἦτο πάντοτε πλύντρια· ἐδοκίμασε καλλιτέρας ἡμέρας· ἀλλ' ὑπέστη ἡδὴ καὶ πικρὰς δοκιμασίας.

Τὴν ἐπομένῃν ἡμέραν ἤλθεν ἡ Σωσάννη ἥτις πράγματι ἐπεράτωσε τὴν πλῆσιν ἅμα παρήλθεν ἡ μεσημβρία.

Ἡ Κυρία Μαρία εἰς εἶπε· Σωσάννη σήμερον ἐπεράτωσατε ταχέως τὴν πλῆσιν σας.

—Δόξα τῷ Θεῷ ὅπου ἐτελείωσα. Μετὰ τὸ τέλος τῆς πλύσεως βαρὺς λίθος ἀνεσηκώθη ἀπὸ τῆς καρδίας μου. Ἐφοβούμην μήπως ὤφειλον νὰ ἐργασθῶ μέχρι τῆς ἐσπέρας, ἐν ᾧ ἡ παρούσα μου εἶναι τόσον ἀναγκαία εἰς τὴν οἰκίαν μου.

—Μήπως εἶναι τις ἀσθενής; ῥώτησεν ἡ γραῖα θεία.

Μετὰ δακρύων ἀπήντησεν ἡ πλύντρια.—Ἀχ σήμερον ἀφῆκα τὸ μικρότερον μου τέκνον ἡμιθανές, δὲν πιστεύω δὲ νὰ ζῇ ἔτι αὐριον· διότι μοι εἶμαι γνωστὴ ἡ ἀσθενεία του· ἀφῆκα δὲ μόνον ἐννέαετὲς παιδίον τοῦ δυστυχχοῦς τούτου τέκνου μου.

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας λαβοῦσα τὴν ἀντημισθίαν τῆς ἐργασίας, χάριν τῆς ὁποίας τοσούτον ἐκοπίασεν,

ἔδραμε πρὸς τὴν ὀδυνερὰν κατοικίαν τῆς. Κατὰ βῆμα σχεδὸν τὴν παρηκολούθει ἡ γυνή, παρὰ τῇ ὁποίᾳ πρὸ ὀλίγου ἔπλυνε, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς γραίας θείας τῆς, ἀμφότεραι εἰσελθοῦσαι εὗρον τὴν Σωσάννην καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς τε καὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς μεθύσου. Τὸ πνέον τὰ λοιπὰ τέκνον ἀνεγνώρισε τὴν μητέρα του. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐξέπνευσε.

Ταχέως ἔλαβον τὸ λείψανον παρὰ τῆς δυστυχχοῦς μητρός, περιστύλιξαν αὐτὸ ἐντὸς λευκοτάτου σαβάνου καὶ ἐφρόντισαν διὰ πάντα, οὕτως ὥστε ἡ μήτηρ νὰ δυνηθῇ ἀνέτως νὰ κλαύσῃ τὸ τέκνον αὐτῆς, ὅπως οἱ πτωχοὶ δὲν δύνανται πάντοτε νὰ πράττωσι.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν των ἡ νέα γυνὴ εἶπε πρὸς τὴν θείαν τῆς. Ὁ Θεὸς θὰ σοὶ ἀνταποδώσῃ τὸν μισθὸν τῆς ἀγαθοεργείας, ἣν πρὸς ἐμέ καὶ τὴν Σωσάννην ἐπραξες. Ἐὰν δὲν ἦσο σύ, θὰ ἦτο πλέον πολὺ ἀργά, ἐγὼ δὲ θὰ ἤμην ἡ αἰτία. Πρὸ πάντων θέλω χαράξαι, ἐν ὅσῳ ὑπάρχω, ἐν τῇ καρδίᾳ μου πᾶν ὅ,τι σήμερον μοὶ συνέβη. Πλὴν ἀγαπητὴ θεία ἡ διήγησις ἣν χθὲς μοὶ διηγήθῃς εἶναι ἀληθὴς καὶ πραγματικὴ;

—Μαρία, ἀπεκρίθη ἡ θεία, εἶναι ὄντως ἀληθής· ἡ ἀλήθεια δὲ αὐτῆς, ἐλεύκανε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου· τὰ δὲ πολλὰ δάκρυα ἅπερ ἔχουσα ἐξησθένησαν τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὶν εἰσελθῶ εἰς τὸ τριακαστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας μου. Ὡστε μὴ θαυμάζεις ἐὰν συμπονῶ τὰς δυστυχχεῖς πλυντρίας.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΖΩΑ.

ΚΕΦ. ΚΗ'.—ΩΡΑΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΚΑΛΥΜΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

ΜΕΓΑΛΗ ὑπάρχει ποικιλία ἐπὶ τοῦ καλύμματος τῶν ἐντόμων· ἡ ποικιλία τῶν χρωμάτων εἶναι μεγίστη, καὶ ἐν πολλοῖς ἔχουσι φαεινὴν λαμπρότητα. Τινὰ τῶν ἐλαχίστων ἐντόμων, τὰ ὁποῖα πλείστοι οὐδέποτε παρατηροῦσιν, εἰσὶν ὠραιότατα διὰ τοῦ μικροσκοπικοῦ παρατηρούμενα· περὶ αὐτῶν συμβαίνει τὸ αὐτὸ ὡς καὶ περὶ τῶν ἐλαχίστων ἀνθρώπων. Δὲν γινώσκωμεν πόση ὠραιότης ὑπάρχει περὶ ἡμᾶς ἐν τοῖς μικροῖς πράγμασι τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς ἐπλάσεν ἐὰν μὴ λάβωμεν τὸ μικροσκοπίον καὶ τὰ παρατηρήσωμεν.

Αἱ χρυσαλλίδες εἰσὶ τὰ ὠραιότερα τῶν ἐντόμων· σχεδὸν πᾶσα ποικιλία χρώματος φαίνεται ἐν αὐτοῖς, καὶ πόλλάκις πολλὰ χρώματα φαίνονται ὁμοῦ, ὠραιότατα διευθετημένα. Δὲν δύνασθε νὰ λάβητε ἰδέαν τινα περὶ τῆς μεγάλης ποικιλίας τῆς καλλονῆς των ἐὰν μὴ ἴδητε αὐτὰ τεταγμένα ἐν συλλογῇ ἐντὸς μουσειοῦ.

Πολλάκις θαυμάσατε τὸ κάλλος διαφόρων ὀστράκων. Ταῦτα εἰσὶ τὰ καλύμματα τῶν ζώων διαγόντων ἥμερον ἐν αὐτοῖς βίον. Λαμπρότατα εἰσὶ πολλάκις τὰ χρώματα τὰ ἐντὸς τῶν καλυμμάτων τούτων, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ ἐκτὸς· ἔτι δὲ καὶ ὅταν τὸ ἐκτὸς δὲν εἶναι διόλου καλὸν ὁπόταν λάβωμεν τὸ ὕστρον ἐκ τοῦ ὕδατος, πόλλάκις εὐρίσκομεν ὅτι ἐὰν ἀποκαθάρωμεν τὸ